

Benchmarking München 2012

Reserapport från Stockholm-Mälardalensregionens
femte benchmarkingresa 8–10 februari 2012

Delegationen

Förmöte Tysk-Svenska Handelskammaren

**23 av deltagarna deltog vid förmötet
den 23 januari**

Talare:

Tysklands ambassadör Harald Kinderman

Tysk Svenska handelskammarens vd Ralph
Tischer

Ninni Löwgren, avdelningschef Business
Consulting

Delegationsledare Helene Hellmark Knutsson

Arlanda

Kjell-Åke Westin, flygplatschef Arlanda

- 2011 all time high - 19 miljoner passagerare!
- Klimatmål 2020: 0% utsläpp

Om Arlandas utmaningar

"Miljötillstånd som räknar in inte bara flygplatsens utsläpp utan också anslutande transporter i kvoten och överflygningsförbud över Väsby 2018 – då måste flygtrafiken reduceras med 50%"

Arlanda

**Helene Hellmark Knutsson,
delegationsledare**

*"Benchmarkingresorna och vår regions
utveckling handlar om tillväxt och att
vi alla har ett gemensamt ansvar."*

Guidad tur med stopp i Ackermannbogen – från militär till mix

**Thomas Rehn, från Münchens
stadsbyggnadskontor, själv boende i
området**

*"Här i Ackermannbogen har vi lyckats
med alla våra principer för
stadsbyggnad såsom delaktighet,
energieffektivitet, blandade
upplåtelseformer med 30 procent
"social housing" i offentlig och privat
regi, studentbostäder, grön struktur."*

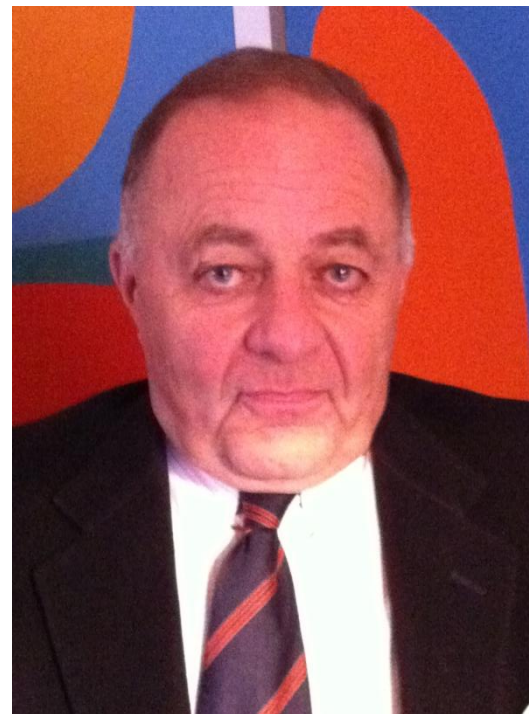
Bayern och München

Bayern – ett land i Tyskland

"Man måste komma ihåg att Bayern ser sig själva som ett land och att en minister härifrån förväntar sig att träffa sin ministerkollega då han eller hon besöker Sverige"

*Klaus Werner,
honorärkonsul*

München – framgångsregion med utmaningar

**Dr. Elisabeth Merk, Head of Planning Department
City of Munich**

"Münchens utmaningar är dilemmat med att staden växer snabbt medan delar av omlandet krymper, den sociala och kulturella sammanhållningen, samt koordineringsen av flernivåplaneringen för att klara tillväxten"

**Kurt Kapp, Head of Economic Development City
of Munich**

"Vi måste göra ett bra jobb för att förbli internationellt konkurrenskraftiga. Men de riktiga utmaningarna för München är bostäder, infrastruktur och levnadsomkostnaderna"

Sverige och Tyskland

– en ojämlik relation i förändring?

**Christian Berg, ambassadråd Sveriges ambassad
Berlin**

*"Intresset för Tyskland från Sverige har varit
svagt, men något har hänt de senaste
åren som gör intresset mer likvärdigt –
den ekonomiska utvecklingen i Europa är
en del av förklaringen"*

Studenters svenskintresse saknar motsvarighet

**Christina Thunstedt, lektor i svenska vid
Technische Universität München**

"Intresset bland studenterna vid TUM för Sverige är enormt. Mer än 300 studerar svenska, och Sverige är det tredje mest populära landet för utlandsstudier. Alla kommer dock inte tillbaka med samma ljusa bild som när de åkte iväg. Och långt färre svenska studenter söker sig hit"

Tema Infrastruktur

ARDALSRÅDET

Müncheregionens kollektivtrafik

- *One network, one timetable, one ticket*

**Alexander Freitag, Md Münchener Verkehrs- und
Trafikverband, MVV**

*"Med många operatörer, 50 kommuner, 8
landkreis och Freistaat Bayern har det
varit och är en utmaning att få till ett
sammanhållet system för kollektivtrafik.
Diskussion pågår om att utvidga till hela
Metropolregionen, men inget beslut finns
ännu"*

Finansieringspusslet för ökad robusthet och trafikering

Bahnknoten München – en infrainvestering à 2,2 miljarder EUR för:

- Högre kvalitet och robusthet med andra tunneln (stammstrecke)
- Separata spår för pendeltåg och godståg
- Bättre förbindelser för metropolregionen
- Bättre tillgänglighet till flygplatsen från hela Bayern

MEN! Det saknas 350 miljoner EUR
Ska man lyckas få ihop det?

“This is my job, and I am quite sure we will have it, because we do not really have an alternative.”

**Dirig. Hans Peter Göttler, Bayersches
Staatsministerium für Wirtschaft,
Infrastruktur, Verkehr und Technologie**

Munich airport

– intermodality rail/air

MUC – top 5 i Europa enligt Airports Council International 2012

**Wilhelm Wolters, Konzernbereich
Masterplan und Leitplanung, Flughafen
München**

*”37,7 miljoner passagerare 2011, men
snabbtåg och bättre anslutning till
regionalt och nationellt system ett krav
för att ytterligare öka
upptagningsområdet”*

Inzell – solving traffic problems together

En arena som drivs av Münchens borgmästare och BMWs ledning, tillsammans med andra kommuner och näringsliv från biltillverkare till cykelklubbar.

Forum för strategiska och problemorienterade diskussioner om transportfrågor där varje grupp definierar sina uppgifter.

Framgångsfaktorer:

- Samarbete istället för konfrontation
- Kreativa idéer genom att bjuda in deltagare med olika perspektiv
- Praktiskt orienterat

Christoph Huss, Head of Science and and Traffic Policy BMW Group

"The car is not and should not be the best means of transportation in the city"

PPP – Autobahn Plus A8

München till Augsburg: en motorvägsträcka på 37 km där ppp-lösningen omfattar byggande, drift och underhåll under en 30 årig koncessionsperiod.

Hermann Wenzel, Md Autobahn plus A8

"Fördelarna med PPP är snabbare genomförande, ökad innovationsgrad, högre effektivitet och modernisering, bättre service och renare vid rastplatser"

Ausbauoffensive

– Münchens kampanj för fullständig omställning till förnyelsebar energi 2025

Utmaning: Münchens 800 000 hem ska värmas med förnyelsbar energi 2025 samtidigt som kärnkraften avvecklas till 2020!

"Kan bara uppnås genom massiva investeringar! Men förutsättningarna har ändrats med större investerare som har kommit in på marknaden exempelvis när det gäller vind. Så SWM kan gå in i tidigare skeden och agera globalt"

Christian Vogt, Munich City Utilities (SWM)

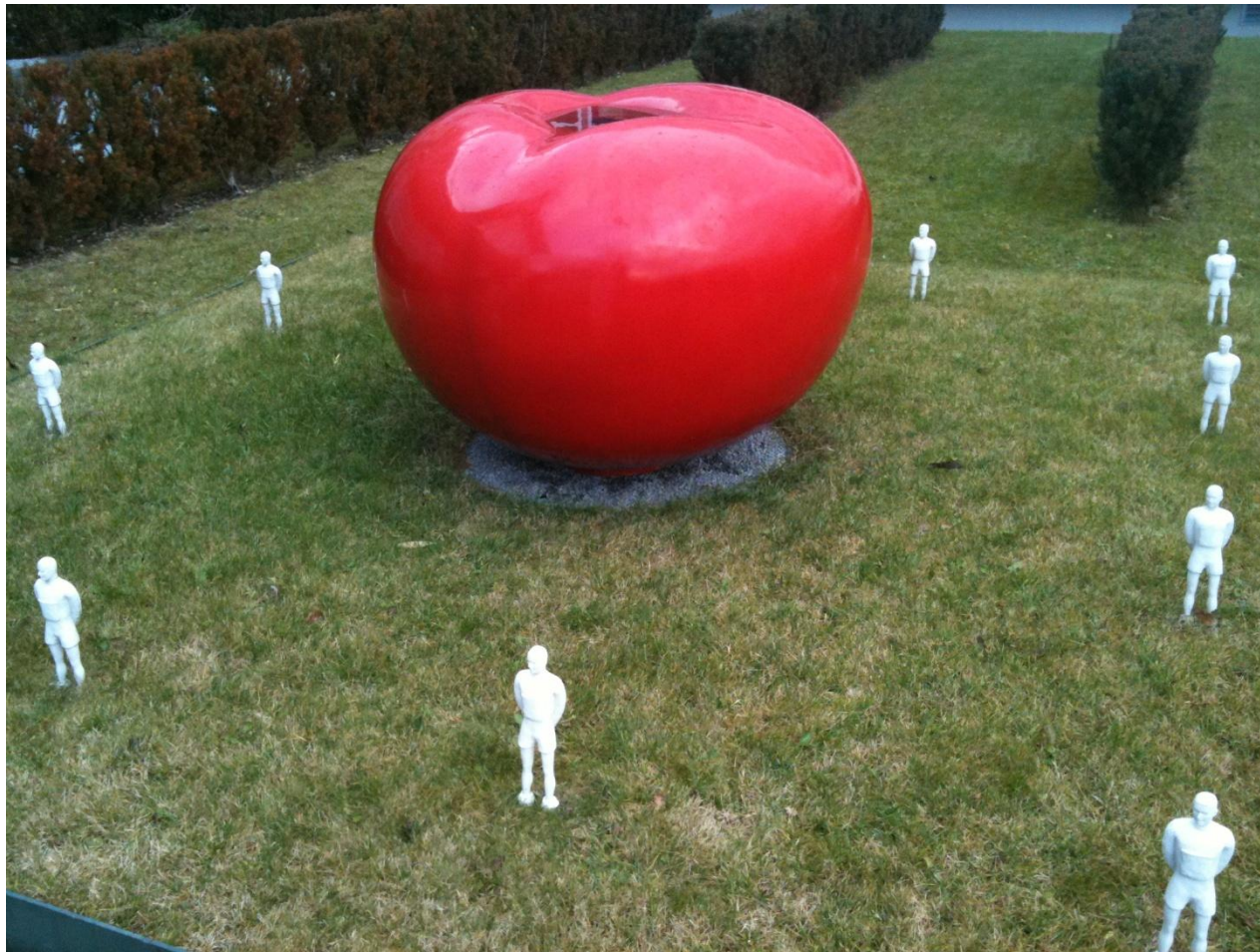

Reflektion: Infrastruktur

- *Lösa problem tillsammans, hur viktigt det är! I München har man uppenbarligen lyckats komma samman och lösa transporteringsproblem.*
- *Här arbetar man med attityder till bilen, hur tänker politiken?*
- *Hos resenärerna finns en förståelse vid t ex kraftiga snöfall. Det resenärerna är mest irriterade på är när de inte får information om vad som händer när trafiken står still. Få transparens och informationen i systemet att fungera.*
- *Hur klarar man störningar här? För defensivt att tala om hur vi ska informera när det gått fel? Hur får man ihop det här när vi har den enorma trafiken? Hur klarar man att leverera? Med olika företag, olika kompetenser?*
- *Vi måste också jobba med den nationella nivån, det finns en insikt nu*
- *Det centrala är tillförlitligheten i systemet!*

Tema Innovation, kluster och kompetens

ARDALSRÅDET

Technische Universität München – betydelsen av världsledande universitet

Prof. Liqiu Meng, vice President TUM and Hed of International Affairs

We aim at "brain circulation" instead of "brain gain - brain drain" – 50 % of our students have international experience!

Technische Universität München motto:
"At home in Bavaria –successful in the world"

- Alla professorer har kontakt med en gymnasieskola.
- Öppet hus på TUM en gång om året.
- Samverkan med muséer, tex Deutsche Museum, med experimentverkstäder sk TUM labs och utställningar
- Pensionerade professor medverkar i läromedelsutveckling
- Högt tankat universitet, tar emot de bästa studenterna, höga krav.
- *School of education* för gymnasielärare, som i sin tur fungerar som inspiratörer för studenterna att välja naturvetenskapliga och tekniska utbildningar.
- Alumni och mentorverksamhet.
- Silver och golden degree, fd studerade för 25 år sedan inbjuds till aktiviteter
- Fundraising, University donationer är skattebefriade och används för underfinansierade forskningsprojekt

Innovationssystem med aktiv klusterpolitik

Bayersk innovationspolitik omfattar bland annat satsningar i 19 kluster

Dr Ronald Mertz, Head of Department for Innovation, Research and technology, Bayerisches Ministerium für Wirtschaft, Infrastruktur, Verkehr- und Technologie

"För att behålla tunga forskningsföretag har vi två strategier: forskningspengar och forskningsinfrastruktur."

Klustersatsning exempel BioM

19 kluster, BioM för Life Sciences i
Martinsried

Varje kluster leds av styrelse med
ordförande från näringslivet

Georg Kääb, Manager Communications

*We are focused on red life science and on
personalised drug development, the right
drug for the right person at the right
time"*

Reflektion innovation

- Den nationella nivån förstår vikten av forskning och klusterpolitik
- Vinnovas Vinnväxt av stor betydelse för vår region, kommer troligen att fortsätta. Det finns många likheter mellan München och Stockholm-Mälardalenregionen.
- Att Amgen köpt Micromet, det stärker Amgen som redan fanns i München, det stärker forskningspositionen för München som kunskapsregion.
- Stora företag köper upp mindre företag. Ofta fortsätter det att utvecklas på plats och då är allt bra. Men många flyttar och här kan den offentliga sektorn göra en del för att få dem att stanna.
- Hur jobbar man med att stärka klinisk forskning i München? Inom m4-projektet. Se www.m4.de/en/the-cluster/data-bases/events/m4-symposium-139.html

Kompetensförsörjning – från kindergarten till arbetslivet

Prof. Thomas Doyé utanför AUDIs huvudkontor i Ingolstadt

Genom det storregionala samarbetet ,

Metropolregionen finns nu gemensamma insikter i näringsliv, utbildningssystem och politik om långsiktig kompetensförsörjning, från kindergarten till universitet!

Prof. Thomas Doyé, vice rektor Ingolstadt University of Applied Sciences

”Vi driver ett flertal Executive programmes i samarbete med företag, bl a Audi, Siemens, BMW och Allianz. Fördelen är ökad transfer av universitetskunskaper, ökad attraktionskraft för arbetsgivarna, minskad kompetensbrist i företagen och utbildning anpassad efter faktiska behoven.”

"No one wants to be an engineer, what do we do about that?"

**Rolf Springmann, vice president human
resources Knorr Bremse Group**

*"Vi erbjuder lärlingsplatser för 17-19 åringar.
Flertalet av dessa börjar sedan jobba på
Knorr-Bremse. För att ge specialister
erkännande och öka motivationen har vi
också utvecklat en karriärväg för
specialister utan personalansvar."*

Anställningsbarhet och utbildning – EU:s lägsta ungdomsarbetslöshet

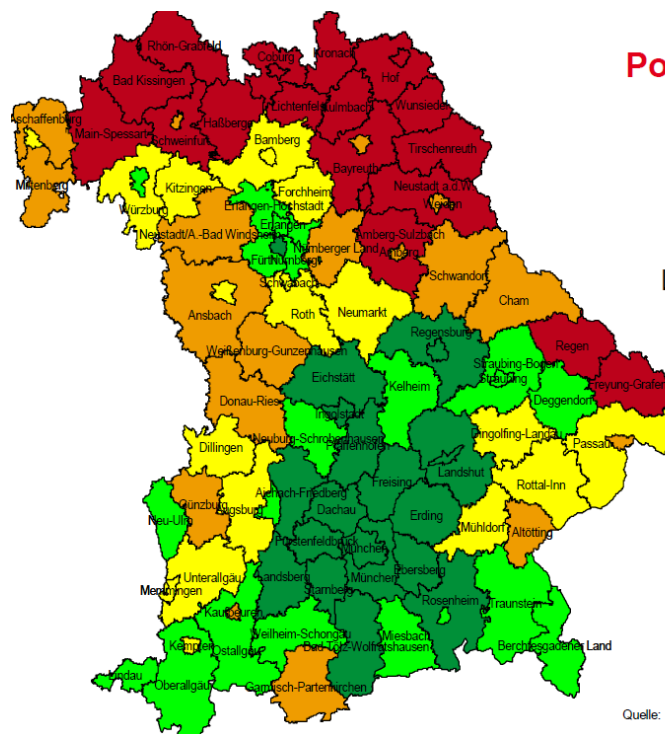
Arbetslöshet på 5 % och 2,8 % för 15-25 åringar!

Hur?

*”bra utbildning, få elever som slutar utan
fullständiga betyg och en smidig
övergång från utbildning till arbete”*

**Bernd Becking, Vorsitzender der
Geschäftsführung, Agentur für Arbeit
München**

Utmaningar: den demografiska utvecklingen,
anpassning till globalisering och teknologisk
utveckling, värderingar i förändring

Population Development Bavaria 2008 - 2028

City of Munich: + 10,0 %
Lkr Dachau: + 9,7 %
Lkr Ebersberg: + 11,5 %
Lkr Fürstenfeldbruck: + 4,5 %
Lkr Munich: + 13,0 %
Lkr Starnberg: + 6,0 %

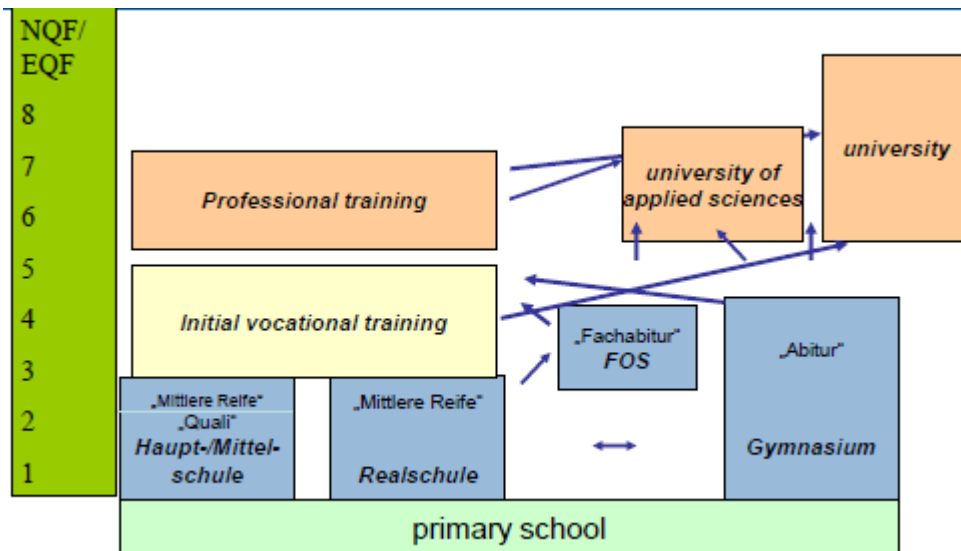
Population Projection:

Red	<= -8,00	(19)
Orange	> -8,00 - <= -3,00	(18)
Yellow	> -3,00 - <= -0,10	(19)
Green	> -0,10 - <= 4,40	(20)
Dark Green	> 4,40	(20)

Quelle: Bayerisches Landesamt für Statistik und Datenverarbeitung; eigene Darstellung

DUAL

– Kvalificerad eftergymnasial utbildning i världsklass

Stefan Loibl, IHK Akademie

”Företagen och deras representanter har en mycket framträdande roll i det tyska utbildningssystemet inom planeringen och undervisningen som är arbetsplatsbaserad ”

Avslutande workshop om insikter och lärdomar från München

- Starka formella och informella fora för samverkan näringsliv-offentligt: trafik, kompetens- och utbildningssystem
- Utåtriktade strategier vid lärosäten, samtidigt som samverkan på hemmaplan är självklar
- Ett sammanhållet kollektivtrafiksysteem ur resenärens perspektiv, trots mångfald av operatörer och administrationer med olika majoriteter
- Aktiv klusterpolitik – kluster kan vara rätt forum för kraftsamling, problemlösningar och komma samman näringsliv-akademi-politik
- Näringslivets aktiva ansvar och behov, bildningstradition, resursstarkt utbildningssystem borgar för kompetensförsörjning och låg ungdomsarbetslöshet

